

Programma
**Aan de slag met de
Omgevingswet**

Rapportage

Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) PI 35

juli– oktober 2025

Datum november 2025

Status 0.95 (versie voor Programma Raad 11-11 2025)

Inhoudsopgave

<i>Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) PI 35</i>	1
<i>juli– oktober 2025</i>	1
Inhoudsopgave	1
Samenvatting	1
In het IKT-project komen alle functionaliteiten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) samen.	2
Onderverdeling testresultaten	2
Testresultaten gehele DSO-keten	2
Testresultaten planketen	2
Testresultaten toepasbareregulering- en vergunningenketen	4
3 nieuwe functionaliteiten getest	4
Signalen IKT	4
Cijfermatige onderbouwing bij de testen	4
Aanpak IKT draait om risicogebaseerd testen	5
Inleiding	5
Leeswijzer van IKT-kwartaalrapportage	6
1 Kwalitatieve conclusies IKT	6
1.1 Introductie	7
1.2 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten	7
1.3 De werkvoorraad van PI35	8
1.4 Uitgevoerde testen PI35	9
1.5 Geteste content van PI35	9
1.6 Bevoegde gezagen die in PI35 hebben getest	9
1.7 Belangrijkste resultaten van PI35	9
2 Wat constateerde IKT kwantitatief?	13
2.1 Introductie	13
2.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal	13
2.3 Bevindingen per deel-keten	14
2.4 Meldingen per prioriteit en urgentie	14
Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen	16
Bijlage 2 Werkvoorraad IKT PI35	17
Bijlage 3 Deelnemende organisaties IKT PI35	18

Samenvatting

In deze rapportage vindt u de resultaten van het Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) uit de periode van 14 juli tot en met 3 oktober 2025, die horen bij program increment 35 (PI35). Dat zijn de IKT-testperioden 82 tot en met 87. In deze samenvatting leest u de belangrijkste resultaten van IKT PI35 en de toelichting daarbij.

In het IKT-project komen alle functionaliteiten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) samen.

We maken gebruik van realistische praktijksituaties (de zogenaamde casuïstiek) en de content (bijvoorbeeld juridische regels en toepasbare regels) van de bevoegde gezagen. Hiermee testen we of bevoegd gezagen met het DSO hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. De focus ligt op hoe het DSO-werkproces de werkzaamheden van de gebruiker, zoals de planjurist, medewerkers van een bevoegd gezag en initiatiefnemers ondersteunt.

Onderverdeling testresultaten

De bevindingen van het testen van de DSO-keten hebben we uitgesplitst in 3 elementen:

- De hele DSO-keten
- De planketen
- De toepasbare regel- en vergunningketen

Testresultaten gehele DSO-keten

IKT PI35 bevestigt het beeld van eerdere IKT-fasen: de DSO-keten (zoals weergegeven in bijlage 1) werkte tijdens de testen voldoende: de testende bevoegde gezagen waren in staat hun taken uit te voeren.

Verschillen in testresultaten: Goed om te weten: Rijk, Provincies en Waterschappen werken al met de DSO-standaard, STOP. Voor de gemeenten geldt dat een deel van de gemeenten tijdens IKT PI35 werkte met STOP. Terwijl andere gemeenten nog op de oude manier, met TAM-IMRO, wijzigingen in hun omgevingsdocumenten doorvoerden. Bij die gemeenten ontbreekt namelijk de functionaliteit van parallel wijzigen in de plansoftware. Zij kunnen daardoor nog geen gebruik maken van de gehele DSO-keten. Met het uitfasen van TAM-IMRO kan voor deze gemeenten een probleem ontstaan.

Doorontwikkeling = bevindingen: Over het geheel gezien, concludeert team IKT dat met het steeds intensiever gebruiken van de gehele DSO-keten, bevoegd gezagen in de IKT testen bevindingen blijven opdoen. Gezien het feit dat het DSO nog wordt doorontwikkeld, is dit logisch. Een flinke categorie bevindingen leidt tot aanpassingen in een van de functies in de DSO-keten (landelijk of lokaal). Het (keten)testen van het DSO blijft komende periode noodzakelijk.

Testresultaten planketen

In PI35 lag de focus op het zelfstandig publiceren van wijzigingen in een omgevingsdocument vanuit de plansoftware van het bevoegd gezag. Daarbij is gekeken naar de vindbaarheid en de weergave van de wijzigingen en/of publicaties op Overheid.nl (Officiële Bekendmakingen en Lokale Wet- en Regelgeving) en in DSO-landelijke voorziening (DSO-LV) Regels op de Kaart. We hebben getest met zowel omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, omgevingsvisies als met programma's. Verder hebben gemeenten in PI35 getest met de parallel-wijzigen-functie.

In al deze testen werden de volgende bevindingen gedaan, in volgorde van de DSO-keten zoals afgebeeld en uitgelegd in bijlage 1:

Bij stap 1 Downloaden en wijzigen plan: bij een deel van de gemeenten werkt de parallel-wijzigen-functie nog onvoldoende

De bevoegde gezagen constateren dat hun software in het derde kwartaal weer kleine stappen vooruit heeft gezet. Tijdens IKT PI35 is ingezet op het publiceren van wijzigingen met diverse plansoftwarepakketten. Een bewuste focus, aangezien gemeenten met deze pakketten eind 2025 in staat moeten zijn om via de nieuwe standaard (STOP) wijzigingen te publiceren. Hierbij valt op dat een deel van de leveranciers de gewenste parallel wijzigen functie biedt, terwijl een ander deel de functie nog aan het ontwikkelen is. Bij deze tweede categorie leveranciers werkte de functie in de IKT testen nog niet naar behoren.

Bij stap 3 Publiceren wijziging: verloopt bij deel van de gemeenten succesvol

Tijdens PI35 zijn er 21 pogingen tot publicatie gedaan van kennisgevingen en wijzigingen van het omgevingsplan en omgevingsprogramma op de pre-omgeving. Dit is door 9 verschillende gemeenten getest en met 4 verschillende plansoftwarepakketten. In 12 gevallen was de gemeente in staat om zelfstandig te publiceren zonder tussenkomst van de softwareleverancier. In 9 gevallen mislukte de validatie en publicatie of was er hulp nodig van de softwareleverancier om fouten in de validatie en publicatie op te lossen. Meest voorkomende reden: foutmeldingen in de validatie met de LVBB waarbij de oorzaak onduidelijk was.

Bij stap 4a Bekijken plan via Overheid.nl: Officiële bekendmakingen in orde, Lokale wet- en regelgeving consolideert niet altijd

In tegenstelling tot het tweede kwartaal werden in het derde kwartaal werden tijdens de testen geen storingen in de LVBB geregistreerd.

Na aanlevering aan de LVBB verschijnt de publicatie op 2 plekken binnen Overheid.nl: op Officiële Bekendmakingen en op Lokale wet- en regelgeving. Alle publicaties verschenen naar verwachting op Officiële Bekendmakingen. Maar Lokale wet- en regelgeving gaf op de pre-productieomgeving niet altijd de geconsolideerde versie van de regeling weer. Hierdoor ontstaat op de pre-productieomgeving niet het correcte beeld van de bekendgemaakte regels van het bevoegd gezag. Bevoegde gezagen gebruiken de pre-productieomgeving om te testen en ter voorbereiding van een echte wijziging in hun regelgeving.

Bij stap 4b Bekijken Plan via de Viewer: Regels op de Kaart blijft verbeteren, PONS werkte te breed

Bevoegd gezagen geven aan dat als je vaker met Regels op de Kaart werkt, 'je ermee uit de voeten kan', maar dat de applicatie niet altijd even intuïtief werkt. Naast deze algemene notie werden enkele specifieke bevindingen gedaan die leiden tot verbeteringen in de viewer. Een bevinding met betrekking op de PONS lichten we er graag uit. De Pons zorgt ervoor dat de ruimtelijke regels die zijn omgezet voor de gekozen locatie niet meer zichtbaar zijn in Regels op de kaart. Zo zien initiatiefnemers op die locatie alleen de regels uit het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Op de productieomgeving constateerde een gemeente dat de PONS niet alleen het bestemmingsplan, maar ook een TAM-voorbereidingsbesluit had verwijderd uit Regels op de Kaart, terwijl deze wel zichtbaar had moeten blijven. De oorzaak wordt onderzocht.

Testresultaten toepasbareregel- en vergunningenketen

3 nieuwe functionaliteiten getest

In eerdere IKT-ronden werd al gesteld dat de toepasbareregel- en vergunningenketen in de basis voor de testende bevoegd gezagen werkten. Tijdens PI35 werd getest met 3 nieuwe functionaliteiten in deze ketens: geo-vragen, herbruikbare vragen en het importeren van activiteiten en regels vanuit de plansoftware. Voor alle 3 de functionaliteiten geldt, dat er ook zonder deze functies in de software gewerkt kan worden. Alleen bieden de functies wel voordelen op gebied van gebruiksvriendelijkheid en het werkgemak bij het bevoegd gezag. IKT constateert dat in de testen met de 3 functies verbeteringen gewenst zijn (voor details zie hoofdstuk 1.7.2.) De betrokken bevoegde gezagen en leveranciers gaan hiermee aan de slag.

Signalen IKT

De testers krijgen naast de functionele bevindingen nog meer waardevolle resultaten boven tafel. Van de kennis bij en gereedheid van een lokaal bevoegd gezag tot de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. IKT registreert deze bevindingen en zet ze door naar de betreffende behandelteams. IKT ving tijdens IKT PI35 de volgende signalen op vanuit de bevoegd gezagen:

1. De gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket blijft een zorgpunt voor de bevoegde gezagen.
2. Bevoegde gezagen starten met het ontdekken van de juridische en toepasbare regels en de samenhang tussen deze regels. IKT ziet dat dit veel tijd en oefening vraagt van de bevoegde gezagen.
3. IKT ziet dat het testen van nieuwe functionaliteiten met bevoegde gezagen altijd bevindingen oplevert die leiden tot verbeteringen in het DSO.
4. Over IKT als product zijn de deelnemende bevoegd gezagen over het algemeen erg tevreden. Dat is ook naar voren gekomen in een enquête die we onder bevoegde gezagen hebben gehouden. Enkele quotes:

'Door het testen met het IKT leer je ontzettend veel van de keten, de software en de mogelijkheden die er zijn.'

'Je hoort van de IKT'er dat bij andere bevoegde gezagen hetzelfde speelt, waardoor gericht actie kan worden genomen.'

'Bevindingen worden meteen gemeld bij IPLO en er is sneller respons.'

'Vaardige mensen met veel kennis, die goed meedenken.'

Cijfermatige onderbouwing bij de testen

IKT PI35 kent de volgende cijfermatige onderbouwing:

- In totaal zijn in PI35 30 meldingen (28 bevindingen en 2 wensen) geregistreerd.
- In de pre-productieomgeving, ging het om 25 bevindingen en de 2 wensen.
- Voor de productieomgeving ging het om 3 zijn het bevindingen.
- Van alle 28 bevindingen waren er 19 van toepassing op decentrale software en 9 bevindingen werden doorgezet naar de landelijke voorzieningen. Aangezien het over het algemeen om een samenspel gaat tussen plansoftware, de content van het bevoegd gezag (bijvoorbeeld het omgevingsplan) en de landelijke voorziening, is het vaak lastig om te bepalen waar de 'fout' exact zat.
- De meeste bevindingen (21) komen uit de plan-keten, wat verklaard kan worden doordat daar de meeste testen plaatsvonden.
- Er waren dit kwartaal geen P1-meldingen (hoogste prioriteit).

Aanpak IKT draait om risicogebaseerd testen

Het is onmogelijk om 'alles' te testen. Testen is bijna altijd gebaseerd op risico's: hoe groter het risico hoe meer moeite erin gestoken wordt, om de kans dat het risico optreedt zo klein mogelijk te maken. Dit geldt ook voor de DSO-keten. Het testen van de gehele DSO-keten met alle mogelijke content, is niet haalbaar. Daarom heeft IKT gekozen voor een risicogebaseerde aanpak. Die risico's worden aangedragen vanuit het risicomanagement vanuit de Strategische Beheerorganisatie (SBO) en vanuit IKT zelf.

De belangrijkste risico's in IKT PI35 hadden betrekking op:

- De planketen, met een focus op het correct kunnen publiceren van een wijziging van een omgevingsdocument en het kunnen raadplegen in de landelijke voorzieningen.
- Het gebruik van nieuwe functionaliteiten in de planketen, zoals parallel wijzigen, waarbij deze functies in de gehele keten werden getest (samenhang decentrale software en de landelijke voorzieningen).
- De toepasbareregelketen, waarbij specifieke aandacht is gegeven aan herbruikbare vragen en de relatie tussen juridische en toepasbare regels.
- De vergunningketen met betrekking tot interbestuurlijk samenwerken.

Inleiding

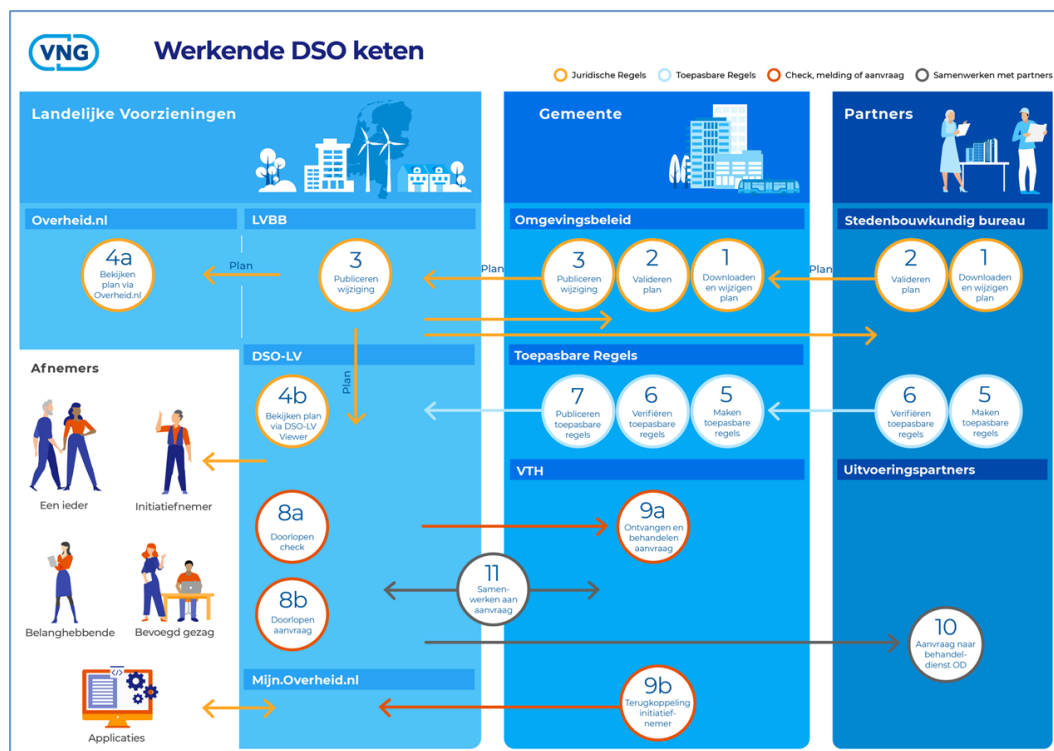
Voor u ligt de Rapportage Indringend Ketentesten (IKT). Deze rapportage bevat de resultaten vanuit het project Indringend Ketentesten (IKT) van zogenoemd *program increment* 35, waar we in dit document naar verwijzen als IKT PI35. Deze fase gaat over de testperioden 82 tot en met 87 en is uitgevoerd in de periode van 14 juli tot en met 3 oktober 2025.

IKT test of bevoegde gezagen met het DSO hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. Testbevindingen die zeker relevant zijn, maar niet de focus van IKT zijn, labelen we als 'signalen' van IKT.

In de figuur 1 zijn de door het DSO ondersteunde werkprocessen op het hoogste niveau van een gemeente weergegeven. Zie bijlage 1 voor vergrote weergave. Deze procesplaat is de leidraad voor de IKT-testen en alle bevoegde gezagen die deelnemen aan IKT: gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen.

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

Zie Bijlage 1 voor een grotere weergave van deze figuur

Leeswijzer van IKT-kwartaalrapportage

Deze rapportage is als volgt opgebouwd: Hoofdstuk 1 biedt een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen met aandacht voor de risico's van het testen, de uitvoering en de bevindingen. In hoofdstuk 2 vindt u een kwantitatieve beschrijving van de testbevindingen van IKT PI35. In de bijlagen is een nadere uitwerking opgenomen van:

- De DSO-keten in 11 stappen en daarmee de scope van IKT
- De werkvoorraad IKT PI35
- De deelnemende bevoegde gezagen en overige partijen van IKT PI35
- De figuren en tabellen die horen bij hoofdstuk 2, vanwege de webrichtlijnen voor digitale toegankelijkheid, in het bijzonder de (voor-) leesbaarheid van PDF-documenten.

1 Kwalitatieve conclusies IKT

1.1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen en is als volgt opgebouwd: gebaseerd op risico's en nieuwe functionaliteiten in het DSO (paragraaf 1.2) is een interbestuurlijke werkvoorraad voor IKT PI35 geformuleerd (1.3). Vanuit deze werkvoorraad zijn testen uitgevoerd (1.4) waarbij specifieke content (1.5) is gebruikt door de in deze fase deelnemende bevoegde gezagen (1.6). Dit heeft bij elkaar geleid tot bevindingen over de DSO-keten en de duiding die de werkgroep IKT hieraan geeft (1.7).

1.2 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten

De vermelde risico's zijn afkomstig uit de risicoregisters. Deze risico's zijn zowel ingebracht door het risicomanagement van de Strategische Beheerorganisatie (SBO), als door het project IKT zelf. Na bespreking en weging van deze risico's met de koepelvertegenwoordigers bij de voorbereiding, zijn hierop de testdoelstellingen en de uit te voeren testen gebaseerd.

De volgende risico's vormden de basis voor de werkvoorraad van de IKT bevoegde gezagen tijdens IKT PI35. De risico's zijn op hoofdlijnen omschreven en voor de testen in detail in te testen business scenario's uitgewerkt.

1.2.1 Risico's plan

De volgende risico's hebben betrekking op de functionaliteit plan:

Niet goed werkende plan-plan koppeling

Bevoegd gezag is door het (nog) niet goed werken van de plan-plan-koppeling niet in staat om plan-wijzigingen uit te besteden aan externe adviseurs waardoor de voortgang van het werk in gevaar komt (specifiek voor gemeenten). Hierbij gaat het om het niet gereed zijn van functionaliteit in de (STOP) planketen. Dit is een risico dat niet te testen is, omdat de te testen functionaliteit ontbreekt. Tijdens PI35 bleek dit ook het geval, de functionaliteit voor plan-plan-uitwisseling was niet (volledig) beschikbaar. Toch zijn er wel alternatieve methoden beschikbaar, waardoor het risico verminderd wordt.

Wijziging bekendmaken lukt niet

Bevoegd gezag kan in de plansoftware niet de gewenste wijziging doorvoeren in het (STOP-TPOD) omgevingsdocument waardoor het bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd. Het gaat hier om de gewenste wijziging in de breedste zin van het woord: van alle inhoudsvarianties in het omgevingsdocument tot het toevoegen en wijzigen van geometrieën.

Gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voorbereiden lukt niet

Bevoegd gezag is niet in staat om gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voor te bereiden waardoor het werkproces vertraging oploopt (specifiek voor gemeenten).

Wijzigingen publiceren lukt niet met plansoftware

Bevoegd gezag kan met de plansoftware geen wijzigen publiceren, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd. Hieronder verstaan we publicaties van alle soorten wijzigingen zowel in de tekst als in de geometrieën.

Wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door LVBB

Een wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door de LVBB, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd.

Onjuiste weergave van wijziging in Officiële bekendmakingen

Officiële bekendmakingen geeft de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist weer, waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

Onjuiste weergave wijziging in Regels op de kaart

DSO-LV viewer Regels op de kaart (document gerichte viewer) verbeeldt de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

1.2.2 Risico Toepasbare regels

Specifieke toepasbare regels maken lukt niet

Het bevoegd gezag is niet in staat om specifieke toepasbare regels (TR) te maken, waardoor de dienstverlening aan inwoners en bedrijven van minder niveau is dan gewenst.

Onjuiste aanvraag door moeite met Vergunningcheck

De initiatiefnemer is niet in staat om een vergunningcheck en aanvraagformulier correct te doorlopen, waardoor een onjuiste aanvraag wordt ingediend.

Ontbrekende vragenbomen bij locatie

De initiatiefnemer krijgt niet alle vragenbomen te zien die relevant zijn voor een locatie, waardoor de conclusie niet compleet is en een aanvraag mogelijk niet wordt ingediend.

1.2.3 Risico Vergunning

Bevoegd gezag kan aanvraag niet ontvangen en in behandeling nemen

Het bevoegd gezag is niet in staat om een aanvraag (correct) te ontvangen en in behandeling te nemen waardoor het werkproces vertraging oploopt en inwoners en bedrijven niet het dienstverleningsniveau krijgen dat ze verwachten. Niet alle informatie is beschikbaar en dit is ook niet bekend, waardoor het risico ontstaat dat een vergunningverlener een vergunning niet juist afhandelt.

1.2.4 Risico Samenwerkfunctionaliteit

Samenwerkfunctionaliteit biedt niet de vereiste functionaliteiten

De samenwerkvoorziening biedt niet de vereiste functionaliteiten, waardoor de samenwerking tussen bevoegde gezagen niet of minder goed loopt, waarmee het werkproces vertraging oploopt.

1.3 De werkvoorraad van PI35

Op basis van bovengenoemde risico's hebben de bevoegde gezagen in deze IKT-fase vooral ingezet op het verder testen van de plan- en TR-keten. Waarbij iedere testweek verschillende soorten wijzigingen in omgevingsprogramma's, omgevingsplannen, checks en aanvraagformulieren zijn gepubliceerd om de eerdergenoemde risico's te testen. De focus lag in deze fase op de planketen, waarin vernieuwde functionaliteiten zijn getest zoals parallel wijzigen en de PONS. Ook is het raadplegen van publicaties getest in de DSO-LV viewer (document gerichte viewer), Officiële Bekendmakingen en Lokale Wet- en Regelgeving. Er is ook inhoudelijk getest met inhoudsvariaties, werkingsgebieden en het regelingsgebied. De

plan-plan koppeling is dit PI niet getest met de gezagen. Voor de precieze werkvoorraad verwijzen we u naar bijlage 2.

1.4 Uitgevoerde testen PI35

Op basis van de werkvoorraad zijn tijdens deze IKT-fase in totaal 46 business scenario's uitgevoerd. In elk IKT-business scenario worden daarbij één of meer processtappen doorlopen. En per testcasus zijn één of meerdere business scenario's uitgevoerd.

Aantal uitgevoerde business scenario's per keten in PI35:

- 37 keer planketen
- 4 keer toepasbare regelketen
- 5 keer vergunningketen

De interbestuurlijke planketen en de gehele DSO-keten kwamen deze testfase niet aan bod.

1.5 Geteste content van PI35

De bevoegde gezagen hebben deze fase met de volgende content getest:

- Kennisgevingen
- Wijzigingen van omgevingsplan (ontwerpen en definitief)
- Omgevingsprogramma
- PONS
- Omgevingsnormen
- Raadsvier
- Werkingsgebied en regelingsgebied
- Aansluitpunten
- Herbruikbare vragen
- Enkelvoudige aanvraag
- Wijziging op een initieel besluit

1.6 Bevoegde gezagen die in PI35 hebben getest

Met de software van al deze bevoegde gezagen hebben we een deel van de DSO-keten getest. In PI35 hebben we met 11 gemeenten, 1 waterschap en 1 provincie getest. In bijlage 3 leest u welke.

Voor gemeenten geldt dat ze ervoor zorgen dat in ieder geval getest is met de software van leveranciers met een marktaandeel van meer dan 8 gemeenten of omgevingsdiensten. IKT houdt daarbij rekening met de grootte van gemeenten en de spreiding over het land.

1.7 Belangrijkste resultaten van PI35

Tijdens de IKT-testen doen de bevoegde gezagen verschillende bevindingen. In deze paragraaf rapporteren we de belangrijkste resultaten in de volgorde van de DSO-keten zoals weergegeven in figuur 1.

1.7.1 Planketen (stappen 1 tot en met 4b)

In PI35 lag de focus met name op het zelfstandig valideren en publiceren van wijzigingen in een omgevingsdocument. Hierbij stonden de stappen van het publiceren van een ontwerp, het doorzetten ervan naar definitief en het doen van een kennisgeving opnieuw centraal. Vervolgens is er gekeken naar de vindbaarheid en weergave van de wijzigingen/publicaties op Officiële Bekendmakingen, Lokale wet- en regelgeving en in DSO-LV Regels op de kaart. Deze stappen zijn getest met omgevingsplannen en omgevingsprogramma's. Verder hebben gemeenten in PI35 getest met de PONS, parallel wijzigen, de Raadsvier, inhoudsvarianties, werkingsgebieden en het regelingsgebied. Hierbij werden de volgende bevindingen gedaan:

1.7.1.1 Zelfstandig kunnen publiceren van wijzigingen: relatief veel onherleidbare foutmeldingen in de validatie met de LVBB

Tijdens PI35 zijn er 21 pogingen tot publicatie gedaan van kennisgevingen en wijzigingen van het omgevingsplan en omgevingsprogramma op de pre-omgeving. Dit is door 9 verschillende gemeenten getest en met 4 verschillende plansoftwarepakketten. In 12 gevallen was de gemeente in staat om zelfstandig te publiceren zonder tussenkomst van de softwareleverancier. In 9 gevallen mislukte de validatie en publicatie of was er hulp nodig van de softwareleverancier om fouten in de validatie en publicatie op te lossen.

De meest voorkomende reden voor het niet zelfstandig kunnen publiceren waren foutmeldingen in de validatie met de LVBB waarbij de oorzaak onduidelijk was. Eén enkele keer gaf de validatie met de LVBB een duidelijke foutmelding terug, die de gemeente – na het annuleren van de aanlevering – zelf kon herstellen. Opvallend genoeg geven de interne controles die de gemeente uitvoerde met hun software als check voor de publicatie geen foutmeldingen.

1.7.1.2 Parallel wijzigen: functie nog niet beschikbaar of beschikbaar en werkt net voldoende

In PI35 hebben 2 gemeenten met 2 verschillende softwarepakketten getest met de parallel-wijzigen-functie. Eén gemeente heeft met de afstemfunctionaliteit succesvol de blokkerende meldingen afgehandeld waarna zij verder konden met valideren en publiceren. Een andere gemeente had weliswaar beschikking over de afstemfunctionaliteit, maar vond dat het afstemmen proces niet helemaal volgens verwachting verliep in de software. Bij de interne controle traden al foutmeldingen op terwijl zij hadden verwacht dat deze 'conflicten' pas tijdens het afstemmen zouden optreden. Verder viel hen op dat de huidige en voorganger locatie niet afzonderlijk van elkaar op de kaart getoond konden worden. Ook viel op dat een reeks stappen in het consolidatieproces werd overgeslagen wat tegen de verwachting was. De opzettelijke conflicten werden namelijk niet getriggerd in deze stappen. Een andere gemeente had het parallel wijzigen wel willen testen, maar deze functionaliteit is helaas nog niet beschikbaar in hun softwarepakket.

1.7.1.3 PONS: weergave in Regels op de Kaart niet helemaal correct

In eerdere testronden werd de PONS getest waarbij geconcludeerd werd dat de functie in de testen naar behoren werkte. In deze ronde werd bij één gemeente getest met de PONS. Zij hebben hiervoor een definitief wijzigingsbesluit met een PONS aangeleverd. Na het publiceren is op Regels op de kaart gekeken naar het specifieke gebied waar de PONS van toepassing is. De bestemmingsplannen op de geselecteerde locatie werden naar verwachting niet meer getoond op de kaart, maar een TAM-voorbereidingsbesluit was ook niet meer zichtbaar, terwijl het nog wel actueel en van toepassing is in het PONS-gebied en dus zichtbaar had moeten blijven. In PI36 voeren we meer hertesten uit om de PONS bij meer bevoegd gezagen te testen en te kijken of zij deze issues ook ervaren.

1.7.1.4 Kleine 'overige' bevindingen in de plansoftware

Naast de eerder beschreven 'grotere' bevindingen, zijn er ook een aantal kleinere bevindingen in de plansoftware opgedaan. Zo kon één gemeente een GML bestand niet importeren in de locatie bibliotheek en bleef onduidelijk waarom dit niet mogelijk was. Een GML-bestand is een Geography Markup Language-bestand, een open formaat dat geografische informatie opslaat met behulp van XML.

Een andere gemeente heeft gekeken naar de Raadsvier in de plansoftware en constateerde dat de gewijzigde locaties alleen met tekst (de noemer en het id) in renvooi werden getoond, maar dat de wijzigingen in de locaties zelf niet als werkingsgebieden in de kaartviewer zichtbaar waren. Hierdoor kan de Raad met alleen de Raadsvier de wijzigingen in de locaties niet goed beoordelen. Dit was niet naar wens en verwachting.

1.7.1.5 Overheid.nl

Bij het controleren van de publicaties van wijzigingen van omgevingsplannen komen in de IKT testen 2 onderdelen van Overheid.nl aanbod: Officiële bekendmakingen en Lokale wet- en regelgeving. Op Officiële bekendmakingen werden alle wijzigingen en kennisgevingen naar verwachting getoond. Met betrekking tot Lokale wet- en regelgeving werden 2 bevindingen gedaan:

- De link vanuit Regels op de kaart naar Lokale wet- en regelgeving werkte niet.
- Bij het opzoeken van de geconsolideerde regeling in Lokale wet- en regelgeving bleek dat de laatste wijzigingen in de regeling niet getoond werden, terwijl ze wel als wijziging op Officiële bekendmakingen te vinden zijn en de regeling wel via DSO-LV Regels op de kaart is terug te vinden. Lokale Wet- en Regelgeving geeft hiermee in de testen op de pre-productieomgeving geen correct beeld van de juridische situatie. Dit wordt veroorzaakt door een fout in de indexering. Een *workaround* hiervoor is beschreven op de website van het IPLO.

1.7.1.6 DSO-LV Regels op de Kaart

Bevoegde gezagen geven aan dat als je vaker met Regels op de kaart werkt, 'je ermee uit de voeten kan', maar dat de applicatie niet altijd even intuïtief werkt. Naast deze algemene notie werden enkele specifiek bevindingen gedaan:

- Een keer werd met het filter op 'gekozen locatie' de inhoud bij een prik op de kaart buiten de geannoteerde locatie helemaal niet getoond, ook niet uitgegrisd.
- Een andere keer werd een geannoteerde locatie niet getoond bij de annotaties.
- Het ambtsgebied was een keer niet zichtbaar in de plekinfo als locatie.
- Een gemeente heeft getest met omgevingsnormen en constateerde dat in Regels op de kaart de weergave van kwalitatieve en kwantitatieve omgevingsnormen niet consistent waren in de legenda. Bij een kwalitatieve omgevingsnorm werden de waarden van de norm in de legenda getoond. En bij een kwantitatieve omgevingsnorm werden de normen zelf in de legenda getoond.

1.7.2 Toepasbare regels keten (stappen 5 tot en met 7)

In PI35 hebben 3 gemeenten met hetzelfde softwarepakket testen uitgevoerd in de Toepasbare-regelsketen. Er is getest met aansluitpunten, herbruikbare vragen en het importeren van regels en activiteiten.

1.7.2.1 Aansluitpunten

De test met betrekking tot de aansluitpunten is gezamenlijk uitgevoerd met 3 gemeenten. Deze gemeenten hadden bij het Rijk een aansluitpunt voor lokaal spoor aangevraagd voor de vergunningcheck. Het doel van deze sessie was om te bepalen of het mogelijk was om maatwerkregels met geo-vragen aan de vergunningcheck van het Rijk toe te voegen en deze te publiceren.

Het aanleveren van de zelf toegevoegde vragen aan de vergunningcheck is gelukt, behalve voor de geo-vragen. Het vermoeden is dat dit lag aan de implementatie van de aansluitpuntfunctionaliteit in de TR-software. IPLO adviseert om in een activiteit in de TR-software eerst de Rijksregels te importeren en daar vervolgens de maatwerkregels aan toe te voegen. In de TR-software was dat niet mogelijk, omdat het na het importeren van de Rijksregels er geen optie meer was om vanuit de eigen plansoftware de activiteit te importeren; de knop hiervoor verdween in de TR-software. Daarom moest eerst de activiteit uit de plansoftware geïmporteerd worden en daarna de Rijksregels. Hierdoor werden de geïmporteerde locaties uit de eigen plansoftware overschreven door de geïmporteerde locaties van het Rijk. Het gevolg hiervan is een vergunningcheck met geo-vragen waarbij de locaties van het Rijk zijn, in plaats van locaties van de betreffende gemeente. Een *workaround* hiervoor is om het IMOW-ID van een locatie handmatig toe te voegen bij geo-

vragen. Het vermoeden is dat deze functionaliteit in de TR-software niet werkt, omdat de geo-vragen werden niet aangeleverd aan het DSO. Bij een volgende test zal verder onderzocht moeten worden hoe de aansluitpunten op een andere manier goed bruikbaar zijn voor de gemeenten.

1.7.2.2 Herbruikbare vragen: dubbele vragen in het loket voorkomen

Het bevoegd gezag vertaalt de juridische regels naar toepasbare regels voor het Omgevingsloket. Met herbruikbare vragen kan binnen toepasbare regels een antwoord op een vraag opnieuw worden gebruikt bij een latere vraag, waarmee wordt voorkomen dat dubbele vragen ontstaan in het Omgevingsloket.

De herbruikbare vragen zijn door een gemeente getest in een sessie waar ook een andere gemeente en de softwareleverancier bij aangesloten waren. De herbruikbare vragen zijn opgesteld en gepubliceerd. Vervolgens zijn de herbruikbare vragen aangepast in de regelbeheerssoftware en opnieuw aangeleverd aan DSO-LV.

In de basis werkte de functionaliteit. Met de softwareleverancier is vervolgens besproken hoe de functionaliteit van herbruikbare vragen beter zou kunnen werken en welke wensen er zijn op het gebied van aanmaken, zoeken, overzicht houden, aanpassen en koppelen van herbruikbare vragen. Op dit moment is het nog nodig om een schaduwboekhouding bij te houden om efficiënt met herbruikbare vragen te kunnen werken. Positief om te melden is dat de softwareleverancier heeft aangegeven open te staan voor deze feedback en de bevindingen zullen verder uitgewerkt worden.

1.7.2.3 Importeren van regels en activiteiten uit de plansoftware

Juridische regels uit de plansoftware vormen de basis voor de toepasbare regels. Eén gemeente heeft getest met het importeren van regels en activiteiten uit deze plansoftware. Deze gemeente werkt samen met een andere gemeente vanuit dezelfde regelbeheerssoftware. Door deze specifieke situatie ontstond een issue. De gemeente constateerde dat de koppeling van de plansoftware naar de regelbeheerssoftware niet correct functioneerde. In de regelbeheerssoftware werden de procedures van het verkeerde bevoegd gezag getoond. Hierdoor was het niet mogelijk om de betreffende regels en activiteiten te importeren. Onderzoek wees uit dat het tonen van de verkeerde procedures werd veroorzaakt door de eigenaar van de procedure. Dat veld, de eigenaar, bepaalt welke procedures er in de importmodule van de regelbeheerssoftware worden getoond. Het veranderen van de eigenaar van een procedure heeft consequenties die nog verder uitgezocht moeten worden. In eerdere IKT-testen met andere bevoegd gezagen werkte het importeren van regels en activiteiten wel naar zoals het bevoegd gezag had verwacht.

1.7.3 Vergunningketen (stappen 8 tot en met 11)

Eén waterschap heeft getest met het indienen van een enkelvoudige aanvraag om te zien hoe dit in hun eigen software wordt verwerkt. Daarbij is één wens richting het DSO geformuleerd om het aanvullen van ontbrekende gegevens te vergemakkelijken. Daarnaast is er een bevinding richting de leverancier gegaan, omdat de zaakinitiator niet automatisch werd gekoppeld. Dit is in een nieuwe release door de leverancier opgelost.

Tijdens deze testronde heeft de provincie Zuid-Holland (PZH) een casus doorlopen waarbij een aanvulling is ingediend op een eerder ingediende aanvraag. Uit de test blijkt dat de aangeleverde `verzoek.xml` en de bijbehorende 2 PDF-bestanden eerst handmatig moeten worden verwerkt. Hierdoor zijn de wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag niet direct zichtbaar voor de behandelaar. Dit kan ertoe leiden dat de initiële aanvraag verder wordt behandeld, terwijl een aanvullende indiening nog niet is verwerkt. PZH verwacht dat deze verwerking geautomatiseerd plaatsvindt, of dat het systeem tenminste inzicht biedt in het feit dat er een aanvulling is ingediend die nog niet is verwerkt. Deze bevinding wordt nog besproken met een vergunningverlener door PZH en IKT, voordat wordt besloten of dit aan de VTH-softwareleverancier moet worden voorgelegd.

1.7.4 Signalen IKT

Door het testen leren de gezagen op een hands-on manier meer over hun eigen werkproces en hun software. Het brengt op een effectieve manier aan het licht hoe zij de functionaliteiten in deze software kunnen gebruiken om hun taken uit te voeren. Een win-win situatie, waarbij de bevoegd gezagen leren over de nieuwe werk processen en IKT op haar beurt inzicht krijgt in de status van de DSO-keten. Tijdens de IKT testen worden ook signalen opgevangen die niet direct als bevinding over de softwarefunctie zijn op te voeren, maar die wel relevant zijn.

Tijdens IKT PI35 geven bevoegd gezagen aan dat:

- Voor enkelen van hen, essentiële functionaliteiten in de plansoftware (met name de parallel wijzigen functie) nog ontbreken.
- Voor een aantal van hen de responstijd na het indienen van een bevinding als (te) lang wordt ervaren;
- De gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket een zorgpunt blijft. Een gemeente voerde hiervoor samen met IKT een uitgebreide DSO-keten-brede gebruiksvriendelijkheidstest uit.
- Zee starten met het ontdekken van de juridische en toepasbare regels en de samenhang ertussen. IKT ziet dat dit veel tijd en oefening vraagt van de bevoegde gezagen.

Over het algemeen erg tevreden zijn over IKT als product.

2 Wat constateerde IKT kwantitatief?

2.1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de aard van de bevindingen: welk bevoegd gezag deed een bevinding in welk deel van de keten met welke prioriteit in welke omgeving? Bevindingen worden teruggelegd en opgevolgd bij de DSO-ontwikkelteams en bij de softwareleveranciers, vaak via de betrokken bevoegde gezagen.

De uitkomsten of bevindingen hebben betrekking op de werking van de gerealiseerde software. Met wens bedoelen we de aanvullend gewenste functionaliteiten op software en een vraag heeft betrekking op een onduidelijkheid over de werking van de functionaliteit.

Van groot belang zijn ook de prioriteiten die in het IKT-proces worden toegekend aan de bevindingen en wensen. Deze bepalen de 'ernst' en daarmee de gewenste prioriteit waarmee opvolging wordt gegeven door de oplosteams aan de bevindingen en wensen. Voor een toelichting op de prioriteiten zie paragraaf 2.4.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet test IKT niet alleen in de pre-productieomgeving. De bevoegde gezagen vragen ook om mee te kijken bij het gedrag van het DSO in de productieomgeving. Op basis van het waargenomen gedrag in de productieomgeving registreert het IKT ook meldingen.

Vanwege de leesbaarheid en de toegankelijkheidseisen zijn alle opgenomen figuren en de bijbehorende gegevens in dit hoofdstuk in een grotere weergave en een bijbehorende data-tabel opgenomen in bijlage 3.

2.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal

Met de IKT-testen wordt de uitvoerbaarheid van businessprocessen vastgesteld. Het DSO bestaat uit de DSO-LV, de LVBB en een decentraal gedeelte dat door de afzonderlijke bevoegde gezagen en de door hun gecontracteerde softwareleveranciers wordt ingevuld (DSO-decentraal).

In totaal zijn in PI35 30 meldingen (28 bevindingen en 2 wensen) geregistreerd. In de pre-productie omgeving het om 25 bevindingen en 2 wensen. Voor de productieomgeving

ging het om 3 bevindingen. Hiermee deed IKT minder bevindingen dan in het vorige kwartaal. Het is lastig om hier een directe conclusie aan te verbinden. Minder bevindingen betekent nog niet dat de DSO-keten beter werkte dan in de vorige IKT-ronden. Door de zomerperiode werd bijvoorbeeld minder getest. Ook werd een aantal IKT-testen al vroeg in de test afgebroken door een blokkerende bevinding waardoor geen andere bevindingen meer konden worden opgedaan. Daarbij waren de 30 meldingen van grote waarde voor de testende bevoegd gezagen.

Bevindingen worden geconstateerd in een bepaalde stap in de DSO-keten. Het kan in praktijk voorkomen dat de bevinding in één deel van de keten wordt gedaan, terwijl de oorzaak van de bevinding ergens anders in het stelsel ligt. Nadat de oplostteams (operationele beheerorganisatie (OBO) of externe leveranciers) de bevinding hebben geanalyseerd, is met zekerheid vast te stellen waar de oorsprong van die bevinding lag.

In de volgende tabel ziet u de verdeling op basis van de plek waar de bevinding initieel werd geconstateerd.

	Totaal	DSO-decentraal	DSO-LV
Bevindingen PRE	25	16	9
Bevindingen PRD	3	3	0

Tabel: bevindingen per omgeving per DSO-onderdeel (decentraal en landelijke voorziening)

2.3

Bevindingen per deel-keten

De meeste bevindingen tijdens IKT PI35 werden gedaan in de planketen: 21. Daar werden ook de meeste testen uitgevoerd. In de toepasbareregelenketen werden 4 bevindingen gedaan. In de vergunningenketen 2.	Plan-keten	TR-keten	Vergunningenketen
Bevindingen	21	5	2

Tabel: bevindingen per deelketen

2.4

Meldingen per prioriteit en urgentie

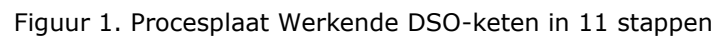
Binnen IKT kunnen 4 prioriteiten worden toegekend aan een bevinding:

- Prioriteit 1: een onderdeel van de gehele keten werkt niet, waardoor de dienstverlening naar alle gezagen (of een specifieke groep) niet werkt.
- Prioriteit 2: alle onderdelen van de gehele keten werken, maar één, of een kleine groep gezagen ondervindt een belemmerende/blokkerende verstoring ten aanzien van de functionaliteit.

- Prioriteit 3: er is een bevinding geconstateerd, maar de gebruiker kan functioneel wel verder (er is bijvoorbeeld een *workaround* beschikbaar, of een stap kan worden overgeslagen)
- Prioriteit 4: er is geen belemmerende bevinding geconstateerd en de testuitvoering kan vervolgd worden.

2.4.1 Geen bevindingen met P1 prioriteit

Er zijn in PI35 geen bevindingen geconstateerd met prioriteit 1; alle bevindingen hebben een prioriteit 2 of lager. Van alle meldingen (14 bevindingen en 1 wens) heeft 50% een hoge urgentie gekregen. Met een gemiddelde urgentie hebben we 13 bevindingen (en geen wensen) en van de 3 wensen heeft 1 wens een hoge urgentie gekregen en 2 een lage (geen bevindingen met een lage urgentie).

Verklarende tekst bij figuur 1: Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

De figuur in bijlage 1 geeft de DSO-keten weer beschreven in 11 stappen

Een werkende DSO-keten is te realiseren met het VNG DSO-keten stappenplan. Op deze pagina staan de stappen beknopt beschreven. Op de website van de VNG vindt u [het volledige stappenplan en de handleiding](#) als pdf-bestand.

Juridische regels in het omgevingsplan

1. Downloaden, maken en wijzigen van een omgevingsplan. In deze stap schrijft of bewerkt u, in de plansoftware, de juridische regels die benodigd zijn in het omgevingsplan. Hier voegt de gemeente ook kenmerken en locaties toe aan de tekst. Deze kenmerken en locaties geven de initiatiefnemer handvatten om te oriënteren, checken en eventueel iets aan te vragen in het DSO-loket.
2. Valideren van het plan of wijziging van het plan. Om het omgevingsplan succesvol in het DSO te krijgen moeten de tekst, kenmerken en locaties aan standaarden voldoen. Als het plan hieraan voldoet kan het succesvol worden gepubliceerd.
3. Publiceren van het plan of wijziging van het plan. Het plan voldoet aan de standaarden en voorwaarden die gesteld zijn in het DSO en kan nu worden gepubliceerd.
4. Bekijken van plan via:
 - a. Overheid.nl - om toegang te krijgen tot deze omgeving geven we verderop in het document een toelichting in Hoofdstuk 4. Bij vragen, neem contact op met omgevingswet@vng.nl
 - b. DSO-LV Viewer (Regels op de Kaart)

Toepasbare regels

5. Maken toepasbare regels. In deze stap maakt de gemeente, op basis van de activiteiten uit het omgevingsplan, vragenbomen voor de checks en aanvraagformulieren voor een vergunning en/of melding.
6. Verifiëren toepasbare regels. De gemaakte checks en formulieren moeten voldoen aan de standaarden van het DSO. In deze stap valideert u de toepasbare regels.
7. Publiceren toepasbare regels. Na een succesvolle validatie worden de toepasbare regels gepubliceerd en zijn ze terug te zien in de DSO-LV Viewer en de functionele structuur van het [Register Toepasbare Regels \(RTR\)](#).

Check, melding of aanvraag

8. Doorlopen check en aanvraag:
 - a. Vergunningscheck. De initiatiefnemer doorloopt een aantal vragen om erachter te komen of een vergunning of melding vereist is.
 - b. Aanvraag. In deze stap doorloopt een initiatiefnemer een aanvraagformulier voor een vergunning of melding.
9. Ontvangen en behandelen aanvraag/melding:
 - a. Ontvangen en behandelen. De aanvraag komt binnen in het VTH-systeem van de gemeente en deze kunnen vervolgens bekeken en beoordeeld worden.
 - b. Terugkoppeling initiatiefnemer. De gemeente kan in deze stap de initiatiefnemer vragen om aanvullende informatie om tot een goede beoordeling te komen. Daarnaast koppelt de gemeente de uiteindelijke beoordeling terug.

Samenwerken met partners

10. Aanvraag naar andere behandeldienst. In deze stap kan de gemeente aangeven of een aanvraag direct bij een omgevingsdienst moet belanden.
11. Samenwerken aan aanvraag met partners. De mogelijkheid om samen met ketenpartners zoals omgevingsdiensten, veiligheidsregio's etc. te werken aan een aanvraag.

Bijlage 2 Werkvoorraad IKT PI35

Tijdens IKT PI35 bestond de werkvoorraad uit de volgende items die in diverse business scenario's zijn getest:

- Publiceren van wijzigingsbesluiten vanuit lokale plansoftware in relatie tot DSO-LV
- Inhoudsvarianties van het omgevingsplan
- Functionaliteit voor het toevoegen en bewerken van locaties in de plansoftware
- Muteren van omgevingsplannen via basismutaties
- Functionaliteit voor het publiceren van omgevingsnormen en omgevingswaarden
- Functionaliteit voor parallel wijzigen
- Functionaliteit voor Tonen aan de Raad (Raadsviewer)
- Verwerken van een BOPA besluit in de regels van een omgevingsplan
- De werking van een PONS locatie
- Het gebruik van ambtsgebied en regelingsgebied in een Programma
- Bekijken publicaties in DSO-LV viewer (document gerichte viewer) aan de hand van specifieke content (ontwerp en definitieve wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsprogramma)
- Bekijken publicaties op Officiële Bekendmakingen aan de hand van specifieke content (ontwerp besluiten, definitieve besluiten en kennisgevingen)
- Bekijken publicaties op Lokale Wet- en Regelgeving aan de hand van specifieke content (wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsprogramma)
- Importeren van activiteiten en regels uit de plansoftware
- Maken en beheren van checks en aanvraagformulieren
- Importeren van toepasbare regels
- Herbruikbare vragen in toepasbare regels
- Het gebruik van aansluitpunten in de TR-software
- Complexere casuïstiek bij VTH

Bijlage 3 Deelnemende organisaties IKT PI35

U ziet op deze pagina welke organisaties dit kwartaal hebben getest. Per bevoegd gezag leest u wat we getest hebben.

Deelnemende gemeenten:

1. Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel – planketen
2. Bodegraven-Reeuwijk - planketen
3. Breda - planketen
4. Elburg - planketen en toepasbare regels
5. Leiden – planketen
6. Pijnacker-Nootdorp – toepasbare regels
7. Roosendaal - planketen
8. Rotterdam - planketen en toepasbare regels
9. Utrecht - planketen
10. Veldhoven – planketen
11. Woerden – toepasbare regels en planketen

Deelnemende waterschappen:

1. Waterschap Limburg - vergunningenketen

Deelnemende provincies:

1. Provincie Zuid-Holland – vergunningenketen

